

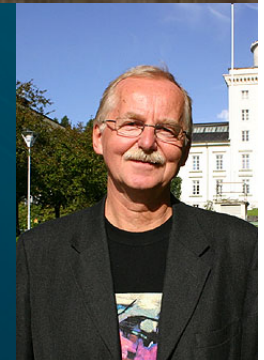

Fullkost - på NARMA, Bjørn Åge Tømmerås, 17.
april 2013

UNIVERSITY OF BERGEN

FACULTY OF MATHEMATICS AND NATURAL SCIENCES

Hvor skal vi nå ?

- Økonomi, budsjetter og prosjektstyring, - kvalitet er et konkurransefortrinn!
- Kommer det mer penger til forskning nå? - neppe fra TDI-modellen!
- Finne gode løsninger og bidra til god arbeidsdeling

TDI $\Leftrightarrow$ Soria Moria

Fullkost i forskningsprosjekter, hva er det?

- Er både en totalkostnad bevilgningsmodell og en prosjektstyringsmodell
- Gir synlighet og oversikt, - ved søknad, prosjektkontrakt og prosjektgjennomføring
- Kan gi en god oversikt over hvem som dekker kostnadene
- Kort og godt alle kostnadene ved et prosjekt og uavhengig av hvem som finansierer
- Oversikt over kostnader følger BOA-reglementet
- Dagens prosjekter er oftere både større og mer kompliserte - krevende prosjektledelse

Hva et totalkostnadsprinsipp innebærer

- Økonomimodell der institusjonens totale kostnader synliggjøres og fordeles på forskernes tidsbruk i ulike aktiviteter og prosjekter
- Totale kostnader = Summen av alle direkte og indirekte kostnader
- Administrativt- og ledelses-personell inngår i indirekte kostnader
- Infrastruktur inklusive driftspersonell organiseres som leiesteder; drift av disse belastes de aktiviteter som bruker leiestedene (direkte kostnad)

Hva med dekning av kostnadene?

Prosjektenes totale kostnader dekkes av ulike finansieringskilder

- Fra f eks Forskningsrådet eller EU
- Fra institusjonens basisfinansiering
- Andre kilder
- (Praksis til nå har langt på vei vært å oppgi bare de tilleggskostnader en ønsker eksternt finansiert
- Unntatt EU)

Fullkostmodeller – er det Soria Moria ?

- Hvor godt kan dette gjøres?
- Beregning av kostnader, hvordan og hvor nøyaktig? For nøyaktig? Timeføring?
- Indirekte og direkte infrastrukturkostnader. Faktiske kostnader - beregne gjennomsnittlige kostnader
- Kravet om at «andre» skal betale kostnader! Uenighet?
- Og slike oversikten og synligheten kan brukes til mye i institusjonene, eks!
- (Og er særdeles interessant hva f eks NFR sier om dekning av kostnader, hva og/eller hvor mye!)

Synlighet av kostnadene

- Å synliggjøre totale kostnader gir god og nødvendig transparens i kostnadsbildet - alle enige!?
- Økonomisk oversikt kan brukes i profesjonell prosjektstyring og i verktøy for større strategisk handlingsrom – alle enige!?
- Men kan UoH sektoren håndtere dette i sine organisasjoner? Vil vi kunne utnytte mulighetene dette gir?

Synliggjøringen – flott eller skrekk og gru ....

- UoH sektoren er egentlig lite harmonisert – f eks hvem dekker tilsetningskostnader og pers og øk adm. Tilogmed internt på et universitetet er dette variabelt.
- Hvordan kan virkningen bli på miljøene - konfliktene?
- Forskere ønsker penger til forskning, noen som betaler andre kostnader?
- Team for å utvikle søknader av høy kvalitet, spesialisering og arbeidsdeling!
- Og viktigheten av å gjøre sakene enkelt, ikke bygge opp nye store adm oppgaver
- Gjennomsiktighet for alle – skyr vi da de store kostnader?

Samarbeidsprosjekter blir kjekt nå ...

- Ja, når alle partnerne synliggjør sine totale prosjektkostnader
- Forskningssamarbeid mellom UH- og institutt-sektor kompliseres både av ulike økonomiske rammebetingelser og at finansieringskildene kan ha ulik kostnadsdekning i de to sektorene.
- Instituttsektoren - konkurranse og samarbeid ... stor betydning for UoH-sektoren

Kriterier som bør legges til grunn

- Legge til rette for en hensiktsmessig kostnadsdeling mellom forskningsinstitusjoner og finansieringsinstitusjoner f eks Forskningsrådet
- Være enkle å administrere, både for søker og for Forskningsrådet
- Ikke bidra til utilsiktede byråkratisering og motsetninger internt i UH-sektoren
- Kostnadskonkurransen? - hvem er mest effektiv?

Noen økonomiske konsekvenser

- Totalkostnadsprinsippet vil føre til at UH-sektoren gradvis synliggjør flere kostnader i prosjektsøknadene
- Dette vil trolig føre til noen færre prosjekter, og noe høyere gjennomsnittlige kostnadsrammer for hvert prosjekt, enn nå i dag
- Men hva med dagens praksis? Rundsum fra Forskningsrådet i 2013. Stipendiat = postdoktor = kr 906.000
- Og hva med utdanningen knyttet til prosjektene! Master, phd, postdok...

Noen administrative og ledelseskonsekvenser

- Finansieringskilde og søker bør operere med lik forståelse og håndtering av kostnader
- UH-institusjonene etablerer en metodikk for beregning av direkte og indirekte kostnader, og type kostnader og satsene må jo aksepteres – ok for Forskningsrådet men hva med EU?
- Sikre god forankring i organisasjonen, beslutninger på riktig nivå!
- Alle finansieringskilder til prosjektet synliggjøres i budsjettet
- Kostnadsberegningene må tåle revisjon
- Eksternfinansiering - er det ikke kjernevirksomhet? Her er universitetspolitiske overtoner....

BLIKK

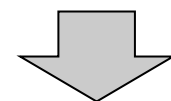
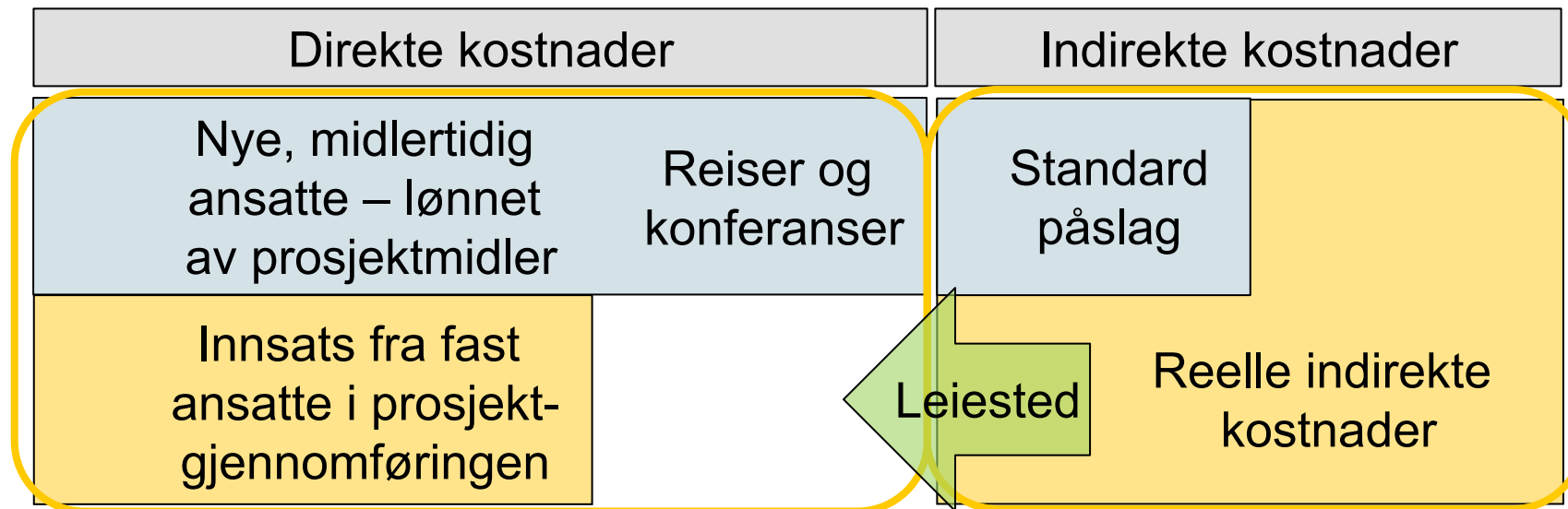
Takk for meg!

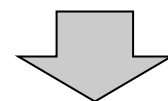
KLOSTERKOS: «Katten sit i tunet når du kjem. Snakk litt med katten. Det er han som er varast i garden». (Olav H. Hauge). Tale Lohne (16) og katten hennes, Milli, koser på seg på en varm steinhelle på Klosteret.

FOTO: EIRIK BREKKE

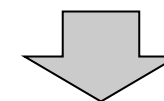
Fra tilleggskostmodell til totalkostmodell

Hvordan redegjøre for tidsbruken?

Hvordan beregne (og prise) leiesteds-kostnader?

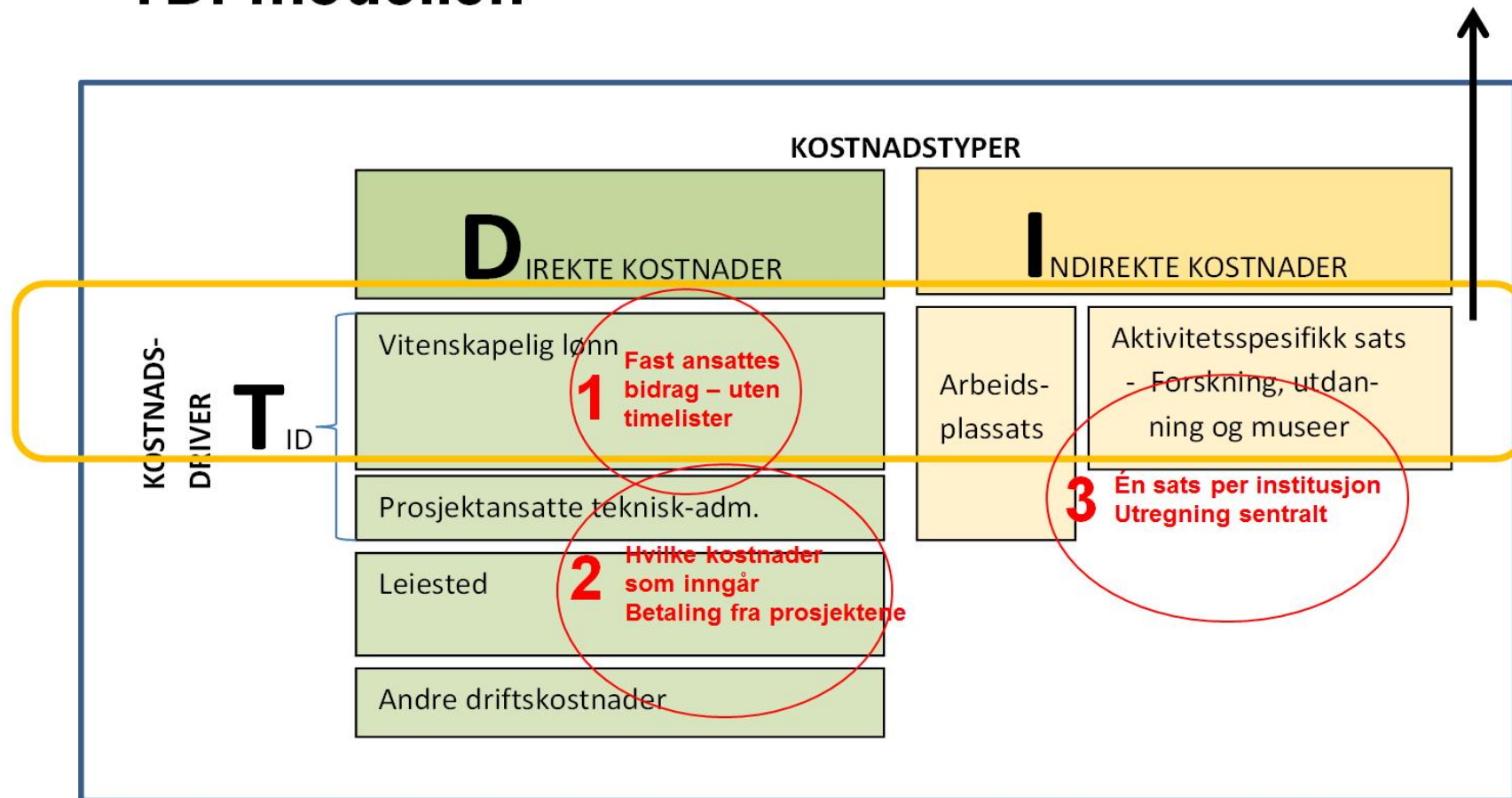

Hvordan beregne de indirekte kostnadene?

Gj.snittlig lønnskostnad (vit.)
+ 50% indirekte kostnader

= en snau million i årsverkskostnad
(i tillegg kommer evt. leiestedkostnader)

TDI-modellen

25–30 % av samlede støttetjenester

Leiested – hva er det?

Det som gjør fagmiljøene ulike, skal vi redegjøre for som direkte kostnader

1. Laboratorier / verksteder
    - Selve arealet og kostnaden for det
  2. Utstyr / maskiner / fartøy
    - Kostnadene for avskrivinger av vitenskapelig utstyr
  3. Øvrige driftsmidler
    - Kjemikalier etc.
  4. Teknisk støttepersonell
    - Lønnskostnad + indirekte kostnader
-
- Samlede leiestedskostnader må identifiseres – og prises
  - Prosjektene kjøper leiestedstjenester i den utstrekning de har behov for slike tjenester
  - Leiestedstjenester betraktes dermed som *direkte kostnader*

Indirekte kostnader

- Indirekte kostnader
  - Bibliotek
  - IT/telefoni
  - Fellesadministrasjon
    - PERSONAL / ØKONOMI
    - ANNEN FELLESADMINISTRASJON
  - Lokal administrasjon
  - Kontorplassen
  - Andre støttetjenester

Arbeidsplassats
lik for alle og gjelder for alle – vitenskapelig og tekn./adm. ansatte i prosjekter

+

Aktivitetsspesifikk sats

- henføres til ulike kjerneaktiviteter iht. et brukerperspektiv
- én sats per kjerneaktivitet per institusjon
- gjelder bare for vitenskapelig ansatte

Resten...